

PAPP ORSOLYA

A „Rendvédelmi jog és közigazgatás I.” című okostankönyv módszertani bemutatása

The „Law Enforcement Law and Public Administration I.” methodological presentation of the smart textbook

DOI: [HTTPS:// DOI.ORG/10.53793/RV.2024.I.I](https://doi.org/10.53793/RV.2024.I.I)

Absztrakt

A Z generáció oktatása a 21. századi pedagógusok egyik legnagyobb kihívása. Számukra természetes a digitális technológiák használata, figyelmük rövid ideig tartható fenn, a szükségesnél több energiát nem fektetnek tevékenységeikbe, minden kérdésre azonnal választ szeretnének kapni. A cikk a KÖFOP-2.1.5–VEKOP-16-2016-00001 azonosítójú, „A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása” című projekt keretében készült Rendvédelmi jog és közigazgatás I. című szakképzési tananyag (jegyzet) digitális tartalmakkal történt bővítését és annak pedagógiai módszertani alkalmazását mutatja be. A kiegészítő digitális tartalom támogatja a szemléltetést, segít az összefüggések felismerésében, épít a diákok aktivitására a feldolgozási folyamatban, valamint lehetőséget ad az önszabályozó tanulásra.

KULCSSZAVAK: OKOSTANKÖNYV, Z GENERÁCIÓ, DIGITÁLIS TARTALOM, JÁTÉKOS ELEMELK, INTERAKTÍV FELADATOK

Abstract

Educating Generation Z represents one of the foremost challenges for 21st-century educators. Their inclination toward using digital technologies is natural, with attention spans that are short-lived, and a tendency not to invest more energy than necessary in activities; they seek immediate answers to every question. This article introduces the expansion of the vocational training material titled "Rendvédelmi jog és közigazgatás I." (Law Enforcement Law and Public Administration I.), developed within the framework of the project titled "Strategic Support for the Competitive Personnel Supply of Public Service" with identification number KÖFOP-2.1.5–VEKOP-16-2016-00001. The expansion involves the incorporation of digital content and illustrates its pedagogical methodological application. The supplementary digital content supports visualization, aids in recognizing connections, fosters student engagement throughout the processing phase, and provides opportunities for self-regulated learning.

KEYWORDS: SMART TEXTBOOK, GENERATION Z, DIGITAL CONTENT, GAMIFIED ELEMENTS, INTERACTIVE EXERCISES

Bevezetés

A 2023. évben a Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkárának személyügyi határozata alapján célfeladatként kaptam a pályaaorientációs szakképzés (Közszolgálati technikus és a Rendészeti ör szakmák) Képzési és Kimeneti Követelményeiben meghatározott szakmai követelményekhez illeszkedő Rendvédelmi jog és közigazgatás I. című tansegédlet hatályosítását, digitális tartalommal való kiegészítését.

A Z generációs diákok hatékony oktatása hatalmas kihívás. Pörgősek, figyelni rövid ideig képesek, türelmetlenek, mindent azonnal akarnak, ugyanakkor nem szeretnek a szükségesnél több energiát fektetni tevékenységükbe, okos eszközeik pedig szinte „testrészükhöz”-ként funkcionálnak.

A digitális tartalmak sokféle formátumban kínálnak információkat a tanulóknak, amelyek segítik figyelmük fenntartását és növelik a motivációjukat. Elérésük a tananyagban elhelyezett QR kódok segítségével lehetséges. Tehát a QR kód digitális tartalmat rejt, amely pdf formátumban kattintással (jobb egérgomb - Helyi menü - Hivatkozás megnyitása új lapon), nyomtatott formában pedig telefonon a QR kód olvasó alkalmazás használatával nyitható meg.

A QR kód színes kerete a digitális tartalom fajtájára utal, melyről a Tartalomjegyzék után helyet kapott **Digitális kalauz** ad tájékoztatást (i. sz. kép).

A keret színe	A digitális tartalom fajtája
	Előadás videó
	Interaktív előadás videó
	Gyakorló feladat (különböző típusú)
	Játék
	Interaktív kép
	(Interaktív) gondolattérkép
	Infografika (hangos, animált), Sway, Diasorozat, Ppt
	Egyéb tartalom (kapcsolódó videó, weboldal, fájl stb.)

i. sz. kép: Digitális kalauz

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A digitális tartalomnak számos előnye van: sokkal inkább „vonzza” a diákok figyelmét, érdekessé teszi a tananyagot, ezáltal is növelve a tanulók motivációját és tanulási eredményességét. Mobilbarát, internetkapcsolaton keresztül okos eszközzel bárhol, bármikor elérhető, böngészőben megoldható. Nem szükséges a nyomtatott tankönyv hozzá, illeszkedik a Z generáció életstílusához, könnyen integrálható a mindennapi technológia-használatba.

Az alkalmazások megválasztásánál fontos szempont volt, hogy magyar nyelvű felülettel rendelkezzen, valamint az elkészített tartalom nyilvánosan ne legyen kereshető, csak adott link birtokában legyen elérhető.

A tananyaghoz öt darab, fejezetenként rendezett Wakelet gyűjtemény készült, amelyből az összes digitális tartalom elérhető. A Wakelet gyűjtemények QR kódjának kerete szürke színű.

Az okostankönyv fejezetei és Wakelet gyűjteményei

1. [Jogi alapismeretek](#)

A fejezetben a diákok megismerkednek a magyar jogrendszer felépítésével, a jogforrások fajtáival és létrejöttük folyamatával (azaz egy elgondolásból, hogyan lesz mindenki számára kötelezően alkalmazandó szabályozás), valamint a jogalkalmazás alapjaival (2. sz. kép).

A gyűjtemény 42 elemet tartalmaz.

2. sz. kép: Wakelet gyűjtemény
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

2. [Állam-, Alkotmány-, Nemzetközi jogi és Munkavédelmi alapismeretek](#)

Ez az okostankönyv legterjedelmesebb és legtöbb témát tárgyaló fejezete. A diákok megismerkednek az állam felépítésével, az alkotmányjog szabályozási területével, Magyarország Alaptörvényének szerkezetével és főbb fejezeteivel, az állampolgárság fogalmával és szabályozásával, valamint képet kapnak az emberi jog, a nemzetiségi jog, a humanitárius jog, a közösségi jog (Magyarország és az Európai Unió) jogterületeiről. A fejezet vége a munkavédelem kérdéskörét tárgyalja (3. sz. kép).

A gyűjtemény 63 elemet tartalmaz.

3. sz. kép: Wakelet gyűjtemény
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

3. [Polgári jog alapjai](#)

A fejezet röviden bemutatja a polgári jogi szabályozás kódexét, a Ptk.-t, annak szerkezeti felépítését és tartalmi tagozódását (4. sz. kép).

A gyűjtemény 27 elemet tartalmaz.

4. sz. kép: Wakelet gyűjtemény
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

4. [Büntetőjog – Általános rész](#)

A fejezet a Btk. Általános részében foglaltakat tárgyalja, a diákok megismerkednek a bűncselekmény fogalmával, ismérveivel, tényállási elemeivel és az elkövetői körrel (5. sz. kép).

A gyűjtemény 47 elemet tartalmaz.

5. sz. kép: Wakelet gyűjtemény
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

5. [Kriminalisztika](#)

A fejezet témája a kriminalisztika, mint tudományterület, annak tagozódása és felépítése. A diákok megismerkednek a témakör alapfogalmaival is (6. sz. kép).

A gyűjtemény 16 elemet tartalmaz.

6. sz. kép: Wakelet gyűjtemény
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A tananyag digitális elemei folyamatosan frissülnek, követik a jogszabályváltozásokat, illetve folyamatos az interaktív tartalom bővítése is.

Digitális tartalmak

A digitális tartalom élményszerűbbé teszi a tanulást, segíti a könnyebb megértést, az interaktív feladatok a diákokat is cselekvésre ösztönzik. A feladatok kerete sötétzöld színű, a QR kód pedig annál a tananyagrésznél lett elhelyezve, amelynek ismeretanyagára vonatkozik. A feladatok egyaránt alkalmasak tanórai megoldásra és tanórán kívüli felkészülésre, ezzel is támogatva az önszabályozó tanulást.

Az azonos ismeretanyagra építő, de eltérő típusú feladatok differenciálásra is alkalmasak.

Feladatok

A digitális tartalom fontos részét képezik a feladatok, melyeknek nagy része a LearningApps.org oldalon készült. A tankockák a játék-alapú tanítás-tanulás eszközei, az interaktív felület gyakorlási lehetőséget ad a tanulóknak. Segítik az ismeretátadást és az ismeretszerzést, fejlesztik a digitális kompetenciákat, valamint az együtt-tanulás élményét is nyújthatják játékos környezetben. A tankockákba beágyazható szöveges, képi, hang- és videó részletek lehetővé teszik a látványos, élmény alapú oktatást. A sablonok között több játékot is találunk, amelyek segítenek fenntartani az érdeklődést és növelik a diákok motivációját (7. sz. kép).

Az itt készített feladatok megoldása azonnal ellenőrizhető, így a tanuló hamar visszajelzést kap tudásszintjéről, illetve hiányosságairól. Minden feladat korlátlan számban megoldható, ezért ezek segítik az ismeretek elmélyítését is.

Az okostankönyvben összesen 186 darab itt készült elem található, QR kódjának kerete sötétzöld színű.

A LearningApps.org oldal számos lehetőséget kínál a különböző típusú feladatok összeállítására. A következőkben az okostankönyvben szereplő egy-egy feladattípust és a használatával elérhető pedagógiai célokat mutatom be.

Csoportba rendezés

Ennél a tankockánál a megadott szempontok szerint 2 vagy több csoportba lehet rendezni az érkező elemeket (8. sz. kép).

A tankocka sokoldalúan használható feladattípus:

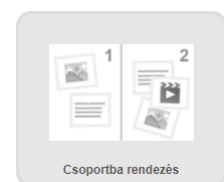
- jellemzők szétválogatása, összehasonlítása (2, 3 vagy 4 szempont szerint)
- speciális esete az igaz/hamis
- nehezebb, összetettebb feladatok készítése.

Elérhető pedagógiai célok:

- A diákok analitikus és kritikus gondolkodásának fejlesztése. A diákoknak meg kell vizsgálnia és elemeznie kell az adott jellemzőt annak érdekében, hogy a helyes csoportba rendezzék.
- A képes feladatoknál meg kell érteniük a jellemzők közötti kapcsolatokat és a logikát, ezáltal vizuális észlelésüket és logikai gondolkodásukat fejleszti.
- A tanult ismeretek begyakorlása.

7. sz. kép: Feladatok a learningapps.org oldalon
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

8. sz. kép: Csoportba rendezés
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

- A csoportosítás során a diákoknak önállóan kell gondolkodni és döntéseket hozni, ez erősítheti a tanulás iránti motivációt, tét nélkül, bátran kipróbálhatják önmagukat.
- Az igaz/hamis feladatok döntési helyzetbe hozzák a tanulót, célja az ismeretellenőrzés.

A következő feladatban a diákoknak az érkező állításokat kell a megfelelő csoportba húzni, aszerint, hogy az a kriminalisztikára vagy a kriminológiára igaz (9-10. sz. kép).

9. sz. kép: Kriminalisztika vagy kriminológia?
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

10. sz. kép: Tankocka elérése
Kriminalisztika vagy
kriminológia?
Forrás: Képernyőkép, szerzői
felvétel

A következő feladatban az érkező elemeket három csoportba kell sorolni (11-12. sz. kép).

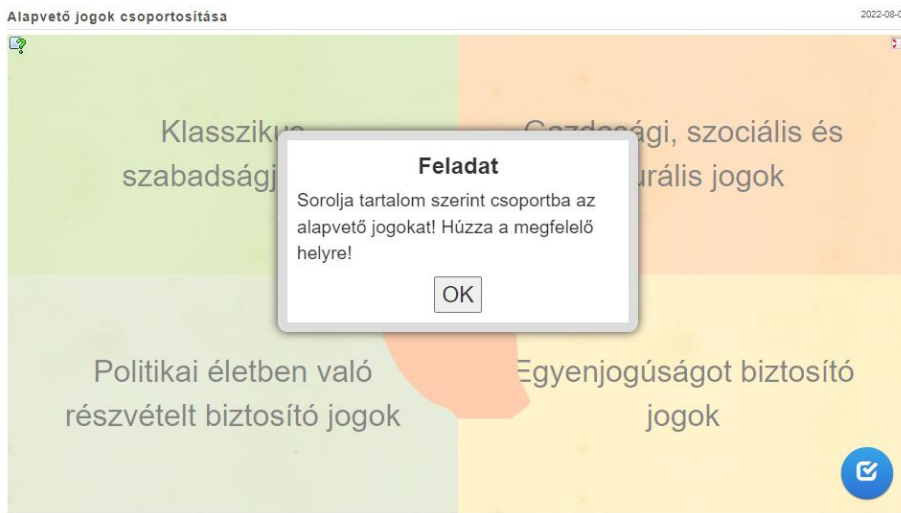

11. sz. kép: Büntethetőségi akadályok csoportosítása
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

12. sz. kép: Tankocka elérése
Büntethetőségi akadályok
csoportosítása
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

Ezzel a típussal nehezebb feladat is készíthető. Az alábbi feladatban már 4 csoportba kell rendezni az érkező elemeket: az alapvető jogokat tartalmuk szerint kell csoportokba rendezni (13-14. sz. kép).

13. sz. kép: Alapvető jogok csoportosítása
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

14. sz. kép: Tankocka elérése
Alapvető jogok csoportosítása
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Ebben a formában összetettebb feladat is készíthető, ennek megoldása már bővebb ismeretanyagot és kritikus gondolkodást is elvár a diákoktól. A megjelenő meghatározás alapján rá kell ismerni a megadott fogalomra, majd azt az annak megfelelő csoportba húzni (15-16. sz. kép).

15. sz. kép: Katonai büntetések és mellékbüntetések
Képernyőkép, szerzői felvétel

16. sz. kép: Tankocka elérése
Katonai büntetések és mellékbüntetések
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A nehezebb feladatok közé sorolható, másféle gondolkodást kíván, alaposabb ismereteket vár el a tanulótól az a feladat, amelynél a csoportba rendezés szempontjai között megjelenik a „Mindegyikre igaz” csoport. Azon kívül, hogy el kell dönteni adott jellemző melyik csoportba sorolható, figyelni kell a közös jellemzőkre is. A következő feladat erre mutat példát (17-18. sz. kép).

17. sz. kép: A birtokvédelem eszköze
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

18. sz. kép: Tankocka elérése
A birtokvédelem eszközei
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Szintén nehezített feladat, amikor a jellemzőket többféle szempontból kell vizsgálni és eszerint a megfelelő csoportba rendezni (19-20 sz. kép).

19. sz. kép: Az EU tagállamai
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

20. sz. kép: Tankocka elérése
Az EU tagállamai
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A feladat megoldásához segítség is használható, erre utal a „villanykörte - Súlyó megjelenítése” ikon a bal felső sarokban, amelyre kattintva két weboldalra jut el a diák ([Országismertető](#); [A Európai Unió tagállamai](#)) (19. sz. kép).

Alaposabb ismeretet és annak alkalmazását várja el a következő feladat megoldása a diákoktól: az érkező fogalomról fel kell ismerni, hogy a bűncselekmény melyik elkövetőjét írja le, majd eldönteni, hogy hajt-e végre tényállási elemet, azaz a tettes vagy a részes csoportba sorolható (21-22. sz. kép).

21. sz. kép: Tettes vagy részes?
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A csoportba rendezés speciális esete az igaz/hamis feladattípus, amely döntési helyzetbe állítja a diákokat: az érkező állításról el kell dönteni, hogy a megadott szempont szerint igaz vagy hamis, majd a megfelelő csoportba húzni (23-24. sz. kép).

23. sz. kép: Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A feladatban jellemzők helyet képet is megadhatunk: az adott képen szereplő dokumentumról kell a diáknak eldöntenie, hogy tartalmazhat-e jogszabályt, majd ennek megfelelően a választott csoportba húzni (25-26. sz. kép). A képre kattintva az nagyméretben is megtekinthető.

22. sz. kép: Tankocka
elérése
Tettes vagy részes?
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

24. sz. kép: Tankocka elérése
Magyarország Alaptörvénye
Forrás: Képernyőkép, szerzői
felvétel

25. sz. kép: Jogsabályok
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

26. sz. kép: Tankocka elérése
Jogsabályok
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

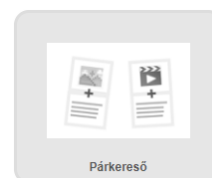
Párkereső

Ez a feladattípus kiválóan alkalmazható fogalmak és definíciók tanulására és rögzítésére.

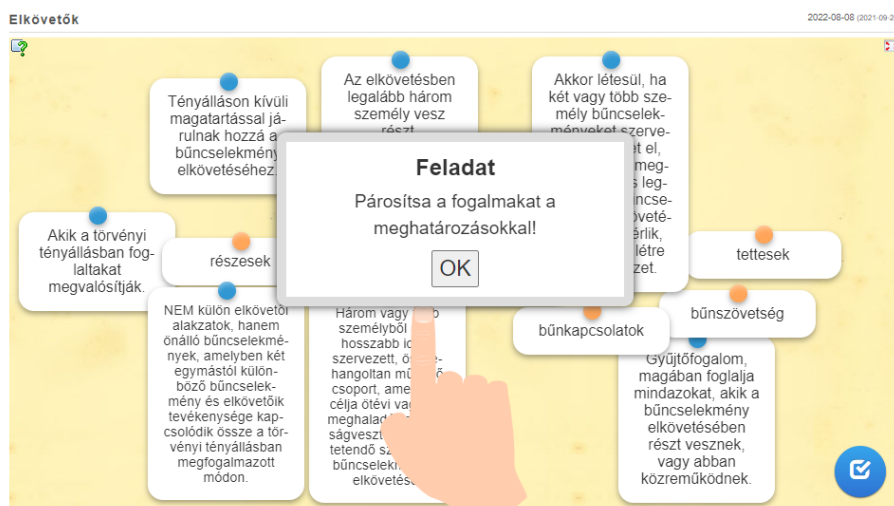
Elérhető pedagógiai célok:

- Elsősegíti az információk összekapcsolását és értelmezését, a logikus gondolkodás fejlesztését.
- A tanult ismeretek begyakorlása, szövegértés fejlesztése.

Az előző pontban bemutatam a *Tettes vagy részes?* c. tankonckát, amelynek egyszerűbb változata az *Elkövetők* c. tankocka: a diák feladata az elkövetői körrel kapcsolatos fogalom és meghatározás párosítása. Ez a feladatpáros differenciálásra is alkalmas (28-29. sz. kép).

27. kép Párkereső
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel.

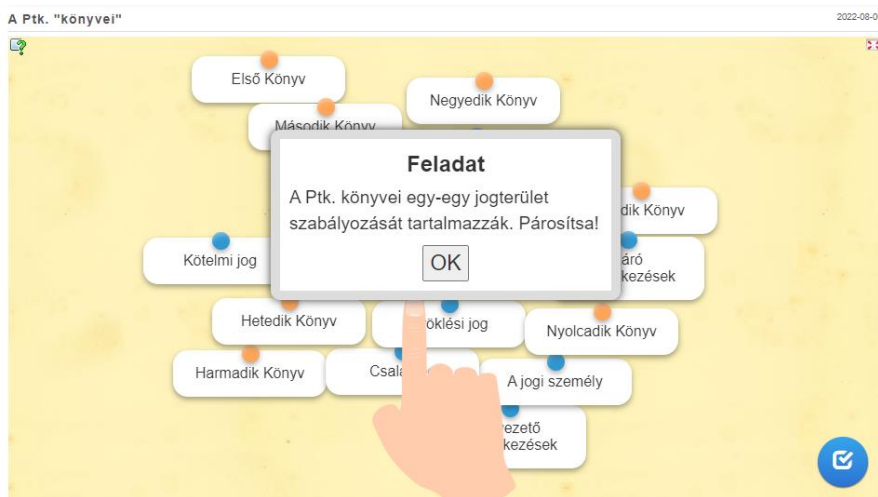
28. sz. kép: Elkövetők
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

29. sz. kép: Tankocka elérése
Elkövetők
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Fejlesztési céllal többféle dolgot is lehet párosítani, pl. fogalmat és meghatározást. Erre mutat példát az előző tankocka: kérdés – rövid válasz; kéttagú összetett mondat első és második tagmondata – törvény száma és megnevezése; stb.

A következő tankockában a Ptk. egyes részeinek megnevezését és azok tartalmát kell összerendelni (30-31. sz. kép).

30. sz. kép: A Ptk. „könyvei”

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

31. sz. kép: Tankocka elérése
A Ptk. „könyvei”

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Egyszerű sorbarendezés

Ez a feladattípus kiválóan alkalmazható az összefüggések, az elemek közötti logikai kapcsolatok felismerésének gyakoroltatására és a problémamegoldó készség fejlesztésére (32. sz. kép).

Elérhető pedagógiai célok:

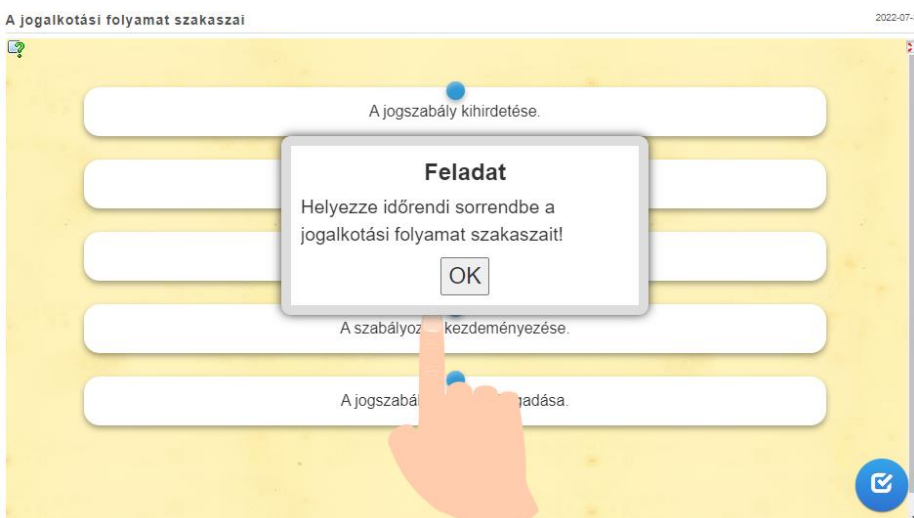
- Elsősegíti az információk rendszerezését és értelmezését, a logikus gondolkodás fejlesztését.
- A tanult ismeretek begyakorlása.

32. sz. kép: Egyszerű sorbarendezés

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Ezt a feladattípust használtam a jogalkotási folyamat szakaszainak megértetéséhez, ahol a diákoknak az egyes szakaszokat kellett időrendi sorrendbe rakniuk, annak bekövetkezése szerint (33-34. sz. kép).

33. sz. kép: A jogalkotási folyamat szakaszai

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

34. sz. kép:
Tankocka elérése
A jogalkotási folyamat
szakaszai

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Idővonal

Ez a feladattípus dinamikus eszköz, kiválóan alkalmazható a folyamatok és más számmal „kifejezhető” információk gyakoroltatására, a problémamegoldó készség fejlesztésére (35. sz. kép).

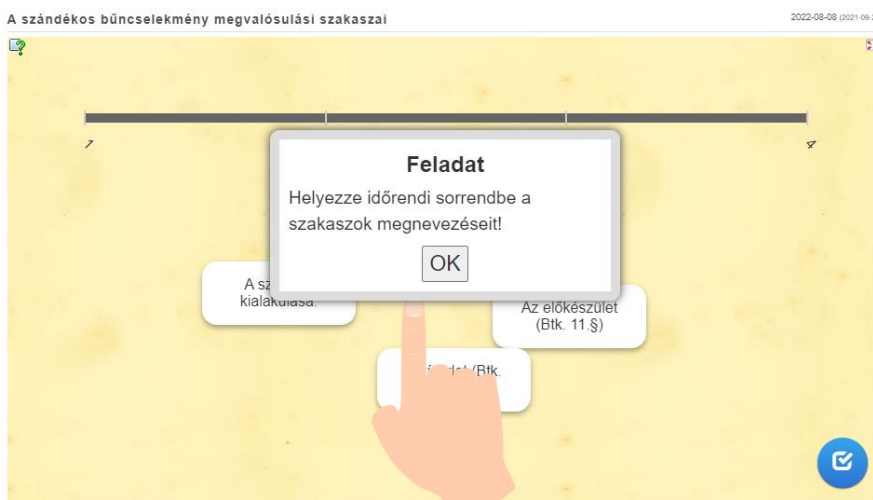
Elérhető pedagógiai célok:

- Szemléletes, vizuálisan is elősegíti az információk rendszerezését és értelmezését, valamint a logikus gondolkodás fejlesztését.
- A tanult ismeretek begyakorlása.

Hasonló az előzőekben bemutatott egyszerű sorbarendezés feladathoz, de itt a hangsúly az időbeliségen, azaz a kronológián van. Ez hasznos a folyamatok elsajátításánál is (36-37. sz. kép).

35. sz. kép: Idővonal
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

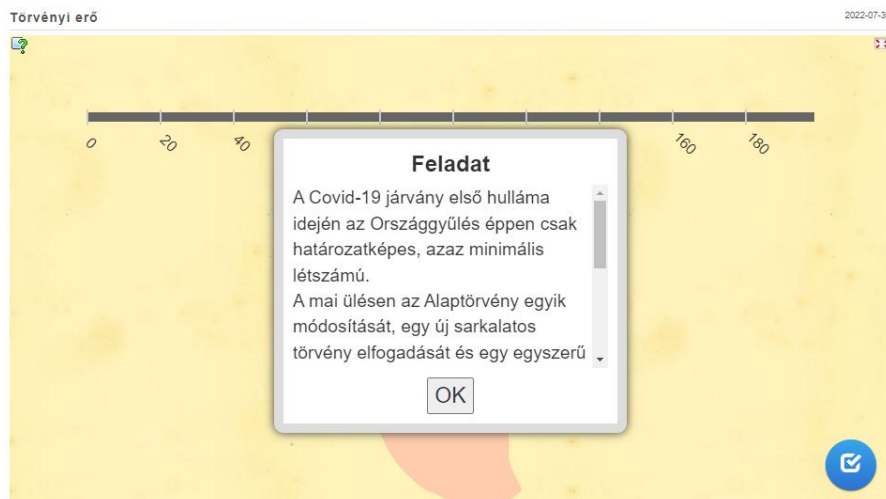
36. sz. kép: A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

37. sz. kép: Tankocka elérése
A szándékos bűncselekmény megvalósulási szakaszai
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Ez a feladattípus összetett feladat készítésére is alkalmas, amelyben „bármilyen” számmal kifejezhető adat (létszám, szavazatok száma stb.) alapján lehetséges az idővonalon történő elrendezés.

A *Törvényi erő* c. tankockában a diáknak nemcsak bővebb ismeretanyaggal kell rendelkeznie (pl. az országgyűlés minimális létszáma, az egyes jogszabályok elfogadási feltételei stb.), hanem már számolnia is kell, azaz a tanultakat a gyakorlatban is tudni kell alkalmaznia (38-39. sz. kép).

38. sz. kép: Törvényi erő
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A 38. képen látható feladat: „A Covid-19 járvány első hulláma idején az Országgyűlés éppen csak határozatképes, azaz minimális létszámú. A mai ülésen az Alaptörvény egyik módosítását, egy új sarkalatos törvény elfogadását és egy egyszerű törvény hatályon kívül helyezését tárgyalják a napirendi pontok szerint. Helyezze el a nevezett törvényeket a számegyenesen, aszerint, minimálisan hány képviselői szavazat szükséges az elfogadásukhoz! Tipp: Az eger húzásával a pontos értéket be tudja állítani.”

Hiányos szöveg

Ez a feladattípus is nagyon sokoldalú. A feladat megoldása elvárja a diákoktól a szövegben előforduló adatok, megállapítások, érvek, álláspontok azonosítását, értelmezését; a szövegbeli utalások, hivatkozások szerepének, a szöveg és más információk kapcsolatának értelmezését; a szöveg egészének jelentése, jelentésrétegei közötti összefüggések megmutatását; a cím és a szöveg kapcsolatának értelmezését; a szöveg tartalmi-logikai gondolatmenetének, szerkezetének vizsgálatát és a felépítés által közvetített jelentés azonosulását (40. sz. kép).

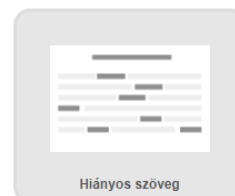
Elérhető pedagógiai célok:

- Szemléletes, vizuálisan is elősegíti az információk rendszerezését és értelmezését, valamint a logikus gondolkodás fejlesztését.
- A tanult ismeretek begyakorlása, elmélyítése.
- Szövegértés fejlesztése, szókinccs bővítése, kritikus olvasási készségek fejlesztése.

A könnyebb feladatoknál a kiegészítő elem kiválasztása történhet listából, ez segíti a diákot, hiszen ilyenkor a megadott lehetőségek közül kell kiválasztani a helyesnek vélt megoldást (41-42. sz. kép).

39. sz. kép: Tankocka elérése
Törvényi erő
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

40. sz. kép: Hiányos szöveg
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

41. sz. kép: A jogviszony
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Ez a feladattípus nehezebb feladat készítésére is alkalmas. Ebben az esetben a diáknak saját magától kell beírnia a kiegészítő elemet, ügyelve a helyesírásra és a pontos adatbevitelre. Ezt a variációt alkalmazhatjuk pl. törvényi szöveg vagy fogalmak ismeretének számonkérésekor, ahol segítségként linkelhetjük a törvényi szöveget is.

A következő példában a Btk. XII. fejezet Katonákra vonatkozó rendelkezések elkövetőkre (127.§) vonatkozó szabályozását kell kiegészíteni, segítségként a „villanykörtére” kattintva a hatályos törvényi szöveg olvasható (43-44. sz. kép). Ennek a feladatnak a megoldása a diák szakmai szókincsét is fejleszti.

43. sz. kép: Katonákra vonatkozó rendelkezések
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Ezzel a feladattípussal is támogatható a gyakorlatorientált megközelítés, erre mutat példát a következő feladat (45-46. sz. kép). Ebben a feladatban a törvényi szöveg olvasása közben kell a diákoknak felismerni, hogy a megfogalmazás alapján a diszpozíció melyik fajtájára vonatkozik a példa, majd a helyesnek gondolt megoldást egy listából kell kiválasztaniuk.

42. sz. kép: Tankocka
elérése
A jogviszony
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

44. sz. kép: Tankocka elérése
Katonákra vonatkozó
rendelkezések
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

45. sz. kép: A diszpozíció fajtái (Példák)
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

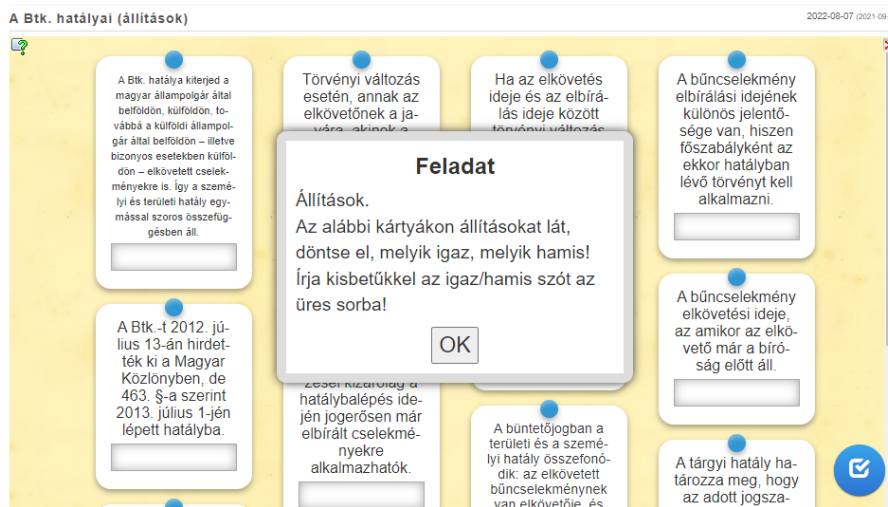
Rövid válasz

Ez a feladattípus is többféleképpen használható: a kis kártyák tartalmazhatnak állításokat, amelyekről el kell dönteni, hogy igazak vagy hamisak; tartalmazhatnak fogalmakat, amiket fel kell ismerni; tartalmazhatnak egyszerűbb gyakorlati feladatokat, amelyek megoldásra várnak (47. sz. kép).

Elérhető pedagógiai célok:

- Szemléletes, vizuálisan is elősegíti az információk rendszerezését és értelmezését, valamint a logikus gondolkodás fejlesztését.
- A tanult ismeretek begyakorlása, elmélyítése, ellenőrzése.

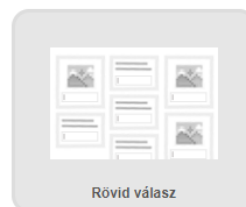
A következő feladatban a kártyán szereplő állításokról kell eldönteni és a szövegmezőbe írni, hogy igazak vagy hamisak. Az állítások hasonlóan vannak megfogalmazva, így a helyes megoldáshoz már alaposabb ismeret szükséges. Mivel a kártyák egyszerre láthatók, így a diák össze tudja hasonlítani az állításokat és ezek alapján meghozni döntését (48-49. sz. kép). A feladat célja az ismeretek elsajátításának szintjéről történő visszacsatolás.

48. sz. kép: A Btk. hatályai (állítások)
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

46. sz. kép: Tankocka elérése
A diszpozíció fajtái (Példák)
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

47. sz. kép: Rövid válasz
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

49. sz. kép: Tankocka elérése
A Btk. hatályai (állítások)
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

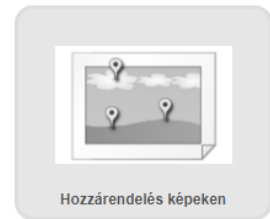
Hozzárendelés képeken

Ez a feladattípus is többféleképpen használható. A képen látható jelölőkre kattintva nagyítva jelenik meg az a rész, ahová a jelölő mutat, és alatta kis kártyákon azok az elemek, amikből ki kell választani a megfelelőt (50. sz. kép). Amit egyszer már kiválasztottak, szürke háttérrel jelenik meg.

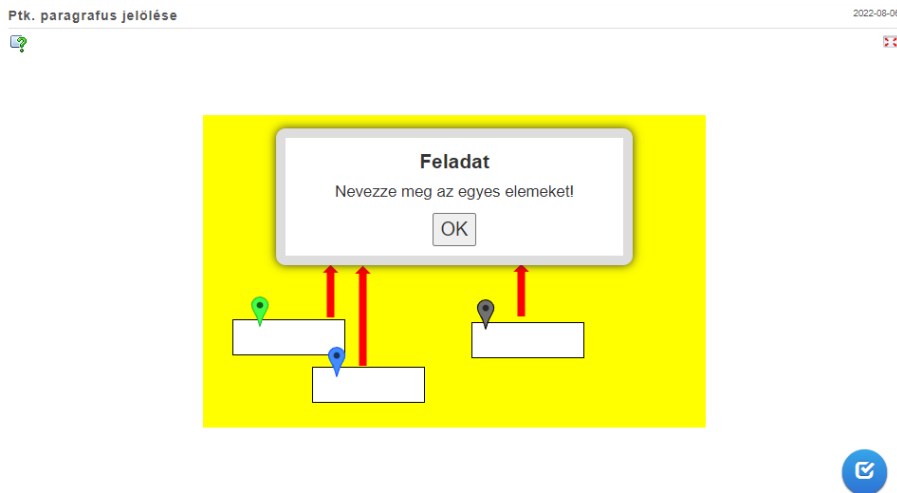
Elérhető pedagógiai célok:

- Szemléletes, vizuálisan is elősegíti az információk rendszerezését és értelmezését, valamint a logikus gondolkodás fejlesztését.
- A tanult ismeretek begyakorlása, elmélyítése, ellenőrzése.
- Rendszerszemlélet kialakítása vizuális információk és a közöttük lévő összefüggések alapján.

Ennél a feladattípusnál is különböző nehézségű feladatok készíthetők. Egyszerű a feladat, mikor az adott elemekhez a megnevezését kell hozzárendelni, emiatt egy elem csak egyszer szerepel, mint a következő tankockában is látható (51-52. sz. kép).

50. sz. kép:
Hozzárendelés képeken
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

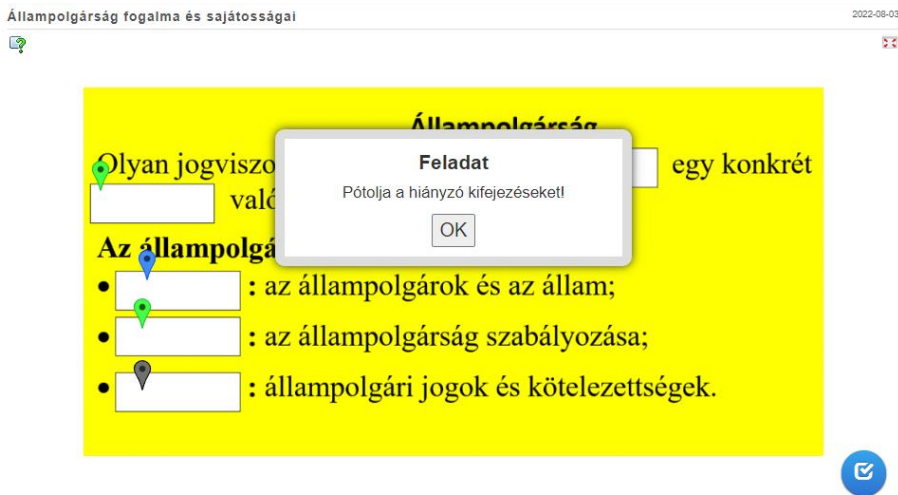

51. sz. kép: Ptk. paragrafus jelölése
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

52. sz. kép: Tankocka
elérése
Ptk. paragrafus jelölése
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

Nehezebb a feladat, mikor a meghatározáshoz kapcsolódó fogalmat kell felismerni, kiegészíteni és/vagy a képen látható információk alapján eldönteni a csoportosítási szempontot (53-54. sz. kép).

54. sz. kép: Tankocka elérése
Állampolgárság fogalma és sajátosságai
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

53. sz. kép: Állampolgárság fogalma és sajátosságai
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

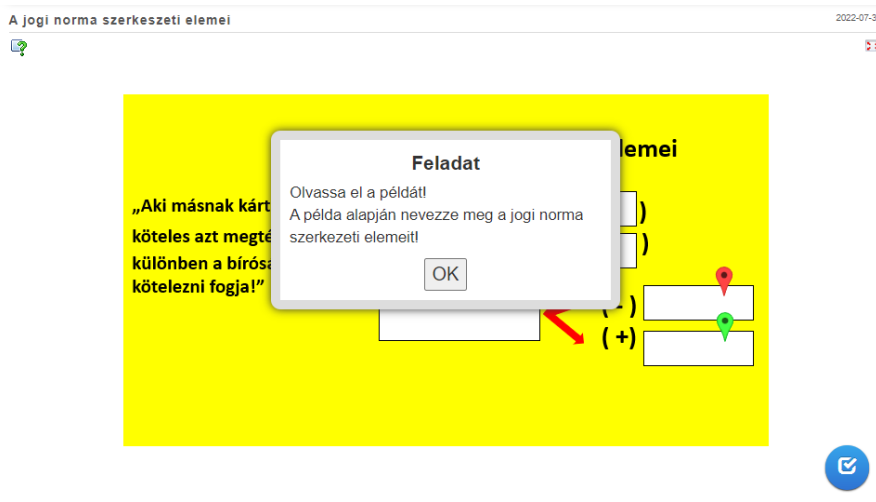
A feladattípus a kifejezetten komplex, gondolkodtató feladat készítésére is alkalmas. A következő példa jogszabály és jogforrás közötti összefüggést vizsgál, a megoldáshoz nem csupán a kapcsolódó fogalmakat kell alaposan ismernie a diáknak, hanem rendszerszemlélettel is kell rendelkeznie, a fogalmak egymáshoz való viszonyát is ismernie kell (55-56. sz. kép).

56. sz. kép: Tankocka elérése
Jogszabály vagy jogforrás?
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

55. sz. kép: Jogszabály vagy jogforrás?
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

E feladattípus is támogathatja az ismeretek gyakorlati alkalmazását: a megtanult fogalmakat példán keresztül kell alkalmazni a következő tankockában (57-58. sz. kép).

57. sz. kép: A jogi norma szerkezeti elemei
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

58. sz. kép: Tankocka elérése
A jogi norma szerkezeti elemei
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Hozzárendelések táblázat

Ez a feladattípus a különböző elemek két vagy több megadott szempont szerinti (oszlopok és sorok) táblázatba történő rendszerezését várja el a diákoktól (59. sz. kép).

Elérhető pedagógiai célok:

- Szemléletes, vizuálisan is elősegíti az információk rendszerezését és értelmezését, a logikus gondolkodás fejlesztését.
- A tanult ismeretek begyakorlása, elmélyítése, ellenőrzése.
- Rendszerszemlélet kialakítása vizuális információk és a közöttük lévő összefüggések alapján.

Ez a feladattípus nehéz, komplex feladat. A fogalmak ismeretén túl az egyes elemek közötti összefüggések ismerete is szükséges a feladat megoldásához. A következő tankocka erre mutat példát, az általános törvényi tényállás körébe tartozó fogalmak rendszerezésével (60-61. sz. kép).

59. sz. kép: Hozzárendeléses táblázat
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

60. sz. kép: Általános törvényi tényállás rendszere
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

61. sz. kép: Tankocka elérése
Általános törvényi tényállás rendszere
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Játékok

Az interaktív játékok, azaz a játékos feladatok a diákok belső motivációját aktiválják, amely sokkal hatékonyabb és tartósabb, mint bármely külső motiváció. A Z generációs diákok nehezen tudnak elszakadni a játékok világától, „okos” eszközeiktől, szeretik a játékos közegben meghatározó motivációs elemeket, az újdonságokat, az ismeretlen területek felfedezését, a kihívást jelentő izgalmas „kalandokat”, a versengést, a flow-élményt, azaz a tevékenységet magát. Az okostankönyvben a játékok QR kódjának kerete aranyszínű.

Mi hol van?

Ez a feladattípus a *Hozzárendelés képeken* feladat játékosított párja, ahol a tanulók egymással vagy a számítógéppel versenyezhetnek a feladat megoldása során (62. sz. kép).

Elérhető pedagógiai célok:

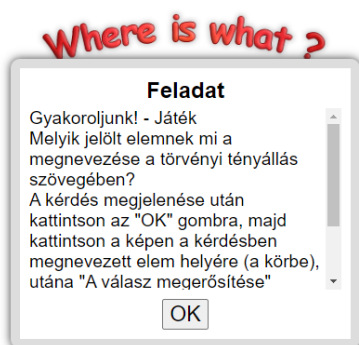
- A tanult ismeretek alkalmazása begyakorlása, ellenőrzése.
- Kritikus gondolkodás fejlesztése.
- Élmény alapú tanulás, azaz a tanulási öröm fokozása.
- Motiváció növelése a szórakoztató, kihívást jelentő környezet (versenyhelyzet) biztosításával.

Példaként a 63-64. sz. képen látható feladat: „Melyik jelölt elemnek mi a megnevezése a törvényi tényállás szövegében? A kérdés megjelenése után kattintson az "OK" gombra, majd kattintson a képen a kérdésben megnevezett elem helyére (a körbe), utána "A válasz megerősítése" feliratra! Amennyiben a válasz helyes, zöld pont villan fel. Egyedüli játéknál ellenfele a számítógép lesz.”

62. sz. kép: Mi hol van?
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

A Btk. szerkezeti egységei 2024-01-06 (2021-09-27)

63. sz. kép: Általános törvényi tényállás rendszere
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

64. sz. kép: Tankocka elérése
Általános törvényi tényállás rendszere
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

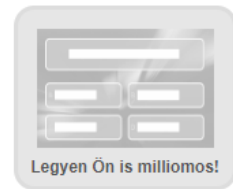
Legyen Ön is milliomos!

Ez a feladattípus tulajdonképpen a hasonló elnevezésű kvízzjáték feladatváltozata. Egyre nehezedő kérdésekre kell a diákoknak választ adni, továbblépés csak helyes válasz esetén lehetséges. Helytelen válasz esetén a játékot újra kell kezdeni (65. sz. kép).

Elérhető pedagógiai célok:

- Ismeret-alkalmazás, ismeret-ellenőrzés.
- Kritikus gondolkodás fejlesztése.
- Élmény alapú tanulás, azaz a tanulási öröm fokozása.
- Motiváció növelése a szórakoztató, kihívást jelentő környezet (versenyhelyzet) biztosításával.

Az okostankönyv fejezeteinek ismeretanyagát, mintegy összefoglalásként, fejezetenként egy-egy ilyen típusú kvíz zárja. Visszajelzések alapján megoldása szórakoztató és kihívást jelent a diákok számára. A játék 6 szintű, mindegyik szinten, mindegyik kvíz esetében 5 db kérdést tesz fel a rendszer. Egy játék alkalmával így fejezetenként 30 kérdésből szintenként egy, azaz összesen 6 kérdésre kell jól válaszolni a diákoknak a kihívás teljesítéseként (66-67. sz. kép).

65. sz. kép: Legyen Ön is milliomos!

Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

66. sz. kép: Összefoglalás (5. fejezet)
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

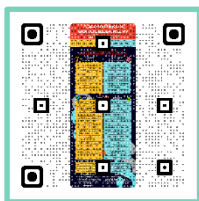
67. sz. kép: Tankocka elérése
Összefoglalás (5. fejezet)
Forrás: Képernyőkép, szerzői felvétel

Infografika

Újfajta szemléltető eszközként az okostankönyvben megjelenik az infografika is. Az infografikát eredetileg marketing célokra alkalmazták, kevés információt hordoz, de azt látványosan. Ezen tulajdonsága az oktatásban is kiválóan használható, a lényeg kiemelésének egyik eszköze lehet. Az infografikához lehet hangot is csatolni, ilyenkor a tanuló nem csak látja, hanem hallja is a kiemelt tudáselemet. Lényege, hogy a megszerzett tudást megerősíti, ezáltal a tanuló határozottabb és magabiztosabb lesz.

A *Szándékos bűncselekmény szakaszai* c. infografika a [Canva.com](https://www.canva.com) oldalon készült, [infografika](#) (animált) és [kép](#) formában is elérhető, QR kódjának kerete türkiz színű (68-69-70. sz. kép). A Canva Edu verzió pedagógusok számára – megfelelő igazolás feltöltése után – ingyenesen elérhető.

69. sz. kép:
Infografika elérése
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

70. sz. kép: Infografika
(kép) elérése
Forrás: Képernyőkép,
szerzői felvétel

68. sz. kép: Infografika (kép)
Forrás: Képernyőkép, szerzői
felvétel

Egyéb digitális tartalmak

Minden fejezethez tartozik egy interaktív gondolattérkép, amely a fejezet fogalmait és rövid meghatározásukat tartalmazza, egy Fogalomsorsoló, amely az önellenőrzést támogatja és összefoglalásként egy-egy (korábban már bemutatott) *Legyen ön is milliomos!* játék, amelyben a kérdések egyre nehezednek és csak helyes válasz esetén lehetséges a továbblépés a következő kérdésre.

Interaktív gondolattérkép

A gondolattérkép módszer hatékonysága vitathatatlan, a tanulást és a megtanultak rendszerezését játékosítja, fenntartva az elsajátítandó anyag iránti érdeklődést. Asszociációs gondolkodásra épít, különböző elemek elhelyezésével interaktívvá tehető, például az adott fogalomhoz kapcsolódó meghatározás is szerepelhet benne, így a tanuló azonnal megtekintheti, ha nem emlékszik rá. Az okostankönyvben található interaktív gondolattérképek a [GitMind.com](https://www.gitmind.com) oldalon készültek (71-72. sz. kép).

Összegzés

Magyarországon a Nemzeti Köznevelési Portál online felületén 2015-től publikusak a köznevelésben használható okostankönyvek. Mivel a belügyi-rendészeti ágazatban – tudomásom szerint – még nincs ilyen, ezért elhatároztam, mikor a célfeladatot megkaptam, hogy a hatályosítással egyidőben a segédletet digitális tartalommal egészítem ki. A célfeladat végrehajtása során felhasználtam és beépítettem az előző évben a Miskolci Rendvédelmi Technikum tanulói számára (belső használatra) készített Informatika 2. című okostankönyvem oktatásban szerzett tapasztalatait, valamint a tanulók visszajelzéseit.

A digitális feladatok alkalmazásának számos előnye van. A fentiekben is láthattuk, hogy használatukkal sokféle pedagógiai cél érhető el, emellett élményszerűbbé teszik a tanulást, fokozva a tananyag iránti érdeklődést és a diákok motivációját, ezzel is növelve az ismeretátadás hatékonyságát. A különböző nehézségű feladatok differenciálásra is alkalmasak, illetve rugalmassá teszik az oktatást, mert bármikor, bárhol elérhetők. A feladatok megoldása után a megoldás eredményéről a diák azonnal visszajelzést kap. A feladatok korlátlan számban megoldhatók, így a többszöri megoldási lehetőség során a diák fejleszti problémamegoldó képességét, analitikus gondolkodását, azaz minden ismételt próbálkozás lehetőséget nyújt fejlődésére. Lehetősége van arra, hogy javítsa korábbi hibáit és tanuljon azokból, ez hozzájárul a tanulási folyamat hatékonyságához. Az ismételt sikeres megoldások növelik a diák önbizalmát és motivációját, a sikerélmények pedig hozzájárulnak ahhoz, hogy pozitívan közelítse meg a tanulási kihívásokat.

A digitális eszközökhöz való hozzáférés kiegyenlítődni látszik, mert egyre több középiskolás kap államilag finanszírozott laptopot tanulmányaihoz, egyedül az internetkapcsolat hiánya okozhat problémát, de a legtöbb iskolában ez is biztosítva van.

Az [okostankönyv](#) a linkre kattintva érhető el.

Köszönetnyilvánítás

A szerző ezúton is köszönetet mond a Miskolci Rendvédelmi Technikum megbízott igazgatójának *Lövei László r. ezredes úrnak* és közvetlen vezetőjének *Rák László r. alezredes úrnak*, az Alapozó Ismereti Szakcsoport osztályvezetőjének támogató, biztató hozzáállásukért, az iskolai innovatív oktatási környezet (digitális táblával felszerelt tantermek, tanterem, szituációs helyszínek stb.) kialakításáért, a célfeladatban való részvétel engedélyezéséért, a feladat végrehajtásának folyamatos nyomonkövetéséért, szakmai tanácsaikért.